

Setembre social | | Actualitzat el 27/02/2025 a les 14:00

?Quatre territoris diferents clamen des de Barcelona per un turisme més sostenible

Jornal.cat, Surtdecasa i Setembre han presentat al Bloc4BCN l'edició en paper de les nou «Rutes Cooperatives» per Catalunya | Un recital d'Alidé Sans i una taula de debat amb expertes de quatre territoris diferents van complementar la presentació de la revista

Una de les intervencions d'Alidé Sans en la taula rodona que va acompanyar la presentació de la revista | Sara Blázquez Castells

La revista amb les nou «Rutes Cooperatives» que Jornal.cat, Surtdecasa i Setembre han publicat durant l'últim any en les seves edicions digitals ja és una realitat. Es va presentar aquest dimecres al Bloc4BCN, al recinte de Can Batlló de Barcelona. Ho van fer amb la participació dels tres mitjans impulsors del cicle de reportatges i de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, que l'ha finançat a través del programa L'Empenta. També, però, d'un recital de la cantant aranesa Alidé Sans i una taula rodona amb expertes de quatre territoris diferents de Catalunya, que van debatre sobre la possibilitat d'un turisme més sostenible.

A la taula de debat hi van participar Sebastià Mata, de la cooperativa que explota el Bar Centro de Maldà i tècnic de Ponent Coopera; Isabel Chacón, de la Fundació La Bastida, de Cornellà de Llobregat; Alidé Sans, alcaldessa de Bausén, a la Vall d'Aran, i Xandra Troyano, de la cooperativa Som Turisme. La moderació va anar a càrrec de Marta Rosique, periodista de Jornal.cat. Totes ells van coincidir en l'aposta per un turisme més sostenible, que creuen

possible i del qual ja en van esmentar alguns exemples, però també que per assolir de ple els objectius no n'hi ha prou amb reformar el model actual, sinó que cal revertir-lo.

Sebastià Mata es va mostrar preocupat pel fet que el model actual es basa en «l'acumulació per desposseïció» i el monocultiu, a l'estil d'altres sectors també presents a Ponent, com és el de la indústria agroalimentària, de la fruita i la carn de porc. També va apostar per la redistribució de la riquesa en el sector, massa fonamentat en la sobreexplotació de les persones que hi treballen. Per aconseguir-ho, va incidir, «l'economia social i solidària dota dels paràmetres de seguretat perquè l'interès econòmic no passi per sobre de tot».

Alguns exemplars de la revista de les «Rutes Cooperatives», aquest dimecres al Bloc4BCN Foto: Sara Blázquez Castells

«Especulació, gentrificació i, finalment, expulsió»

Isabel Chacón, per la seva part, va donar la seva visió des de «les perifèries», que si bé no són tan receptors de turisme, sí que es veuen igualment afectades pel model actual, convertint-se en «ciutats dormitori» de les persones que han hagut de deixar altres ciutats per manca d'un habitatge a preu digne fruit de «l'especulació, la gentrificació i finalment l'expulsió», en un procés directament vinculat al turisme. Chacón va reivindicar el dret a viatjar, «però respectant la sobirania dels territoris».

Alidé Sans, que ve d'un territori com la Vall d'Aran on bona part de la població treballa directament o indirecta en el sector turístic, va començar dient: «Més que com escapar del model, cal fer-hi front». Va lamentar que «la gent se'ns en va, perquè no es pot quedar en el territori». Va denunciar el procés accelerat de gentrificació i turistificació de territoris com el Pirineu, «on se'ns expulsa», i el territori es transforma només en funció de les necessitats del turisme, i no de la gent que hi viu. També va incidir en l'afectació en la cultura i la llengua occitana pròpia de la Vall

d'Aran.

«Un turisme de masses, però no massificat»

Finalment, Xandra Troyano, de la cooperativa Som Turisme, que trencant tabús i prejudicis, han creat una agència de turisme, amb consumidors i productors, impulsors de projectes de turisme sostenible, va posar en relleu la «manca de gestió» que deixa la gestió del sector en mans dels hotelers. Va mostrar-se partidària de gestionar la «capacitat d'acollida», a l'estil de com es fa en la capacitat de càrrega dels ecosistemes naturals, i de posar èmfasi en la governança: «Decidir què proposem nosaltres, no que vingui algú a explotar el nostre territori i s'endugui els calés». I, tot defugint treballar «per un turisme només per les elits», va apostar per «un turisme de masses, però no massificat».

Xandra Troyano, Alidé Sans, Marta Rosique, Isabel Chacón i Sebastià Mata, a la taula rodona de l'acte Foto: Sara Blázquez Castells

Tots quatre van explicar algunes experiències que ja van en la línia d'un turisme més sostenible, respectuós amb el medi, però també amb la cultura i les formes de vida de la gent que viu al territori, el comerç local i les produccions de proximitat. Des de les que comença a implementar la Comunalitat La Jacaranda i altres projectes comunitaris al Baix Llobregat, a altres projectes de visibilització i impuls de la cultura aranesa i pirinenca o la mateixa agència de viatges que ha creat recentment Som Turisme, per citar alguns casos.

Tot plegat va tenir lloc al Bloc4BCN, exponent del cooperativisme a la ciutat de Barcelona, ciutat que expressament no s'ha inclòs en el cicle de reportatges de les «Rutes Cooperatives» per donar visibilitat a altres formes d'entendre el turisme més enllà del de la capital del país. Guillem Perdrix, director de la Federació de Cooperatives de Treball, que té la seu al Bloc4BCN, va donar la benvinguda i va posar en relleu l'exercici d'intercooperació entre *Jornal.cat*, *Surtdecasa* i

Setembre, tres cooperatives de comunicació amb mitjà digital i des d'on fan un periodisme que, com la cinquantena d'experiències mostrades en les Rutes, volen aportar una mirada diferent de l'economia i del país.

Guillem Perdrix, de la Federació de Cooperatives, amb els representants dels tres mitjans a l'acte d'aquest dimecres Foto: Sara Blázquez Castells

Precisament, Aina Serra, directora de *Jornal.cat*, va intervenir en nom dels tres mitjans, dels quals va destacar l'exercici de col·laboració que ha representat el projecte de les «Rutes Cooperatives», que ha culminat amb la creació d'una xarxa de mitjans cooperatius de Catalunya, amb una desena de capçaleres més. També, en referència a la temàtica del turisme sostenible, va llançar diversos interrogants: «Turisme sostenible. És possible? És una contradicció? On és el límit entre viatjar per conèixer i provocar gentrificació? Hem de garantir un turisme accessible per a tothom? O és massificació assegurada?, i en conseqüència explotació laboral i trinxat ambiental? Realment hi ha maneres de viatjar que no provoquin impacte negatiu al territori?».

Des del públic es va agrair que es plantegés aquest debat sobre el turisme a partir d'aquesta mirada, així com la publicació de les nou rutes. L'acte va tancar-se amb el recital d'Alidé Sans, i un pica-pica amb productes de proximitat de Collserola.